

Nr 580.

Av herr **Hansson** i Skegrie, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 262, angående reglering av sockernärningen i riket m. m.*

I syfte att underlätta järnvägstransporter av sockerbeter ha sedan år 1940 särskilda åtgärder vidtagits genom byggandet av arbetsbesparande lastnings- och lossningsanordningar vid järnvägsstationer inom betodlingsdistrikten. Till dylika anordningar ha utgått såväl lån som bidrag ur statsmedel, varjämte även medel ur statens järnvägars dispositionsanslag utgått. Medlen ha utanordnats efter hemställan från Sveriges betodlares centralförening, som uppgjort förslag till placering av sådana lastningsanordningar. Med hänsyn till bristen på arbetskraft vid jordbruket samt den minskade arbetstiden är tillgången på dylika mekaniska hjälpanordningar snart sagt en förutsättning för upprätthållandet av en önskvärd omfattning av betodlingen.

I skrivelse den 29 augusti 1947 har Sveriges betodlares centralförening hemställt att vissa lastningsanordningar för sockerbeter måtte komma till stånd inom III distriktet vid statens järnvägar. Den sammanlagda kostnaden härför skulle enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 262 uppgå till 673 000 kronor. Samtliga hörda remissinstanser ha tillstyrkt detta förslag.

Sedermera har emellertid Sveriges betodlares centralstyrelse i skrivelse den 25 mars 1948 hemställt att erforderligt belopp skulle ställas till järnvägsstyrelsens förfogande för åstadkommande av lämpliga lastningsanordningar jämväl vid järnvägsstationerna i Ramlösa Brunn, Gyhult och Börninge inom III distriktet vid statens järnvägar. Den beräknade kostnaden härför uppgår till 186 000 kronor. Orsaken till denna sistnämnda hemställan är att Sockerbolaget meddelat att det ser sig nödsakat nedlägga driften vid sockerbruken i Hälsingborg och Svedala. De sockerbeter som tidigare levererats till dessa bruk måste därför hänvisas till andra och torde komma att i stor utsträckning levereras vid ovannämnda järnvägsstationer. Sockerbolaget har erbjudit sig att uppsätta våghus och vågar vid dessa stationer. Nedläggandet av sockerbruken i Hälsingborg och Svedala måste ses uteslutande som en rationaliseringsåtgärd från Sockerbolagets sida, förmodligen i syfte att stärka bolagets ekonomiska resultat av driften. Genom den ganska ingående kontroll, som av statsverket tillämpas gentemot nämnda industri, torde man också kunna räkna med att dylika rationaliseringsåtgärder i sista hand genom den förbilligade driften antingen komma statsverket i viss mån till godo genom minskade anslag eller också konsumenterna av socker till handa genom en billigare vara. För betodlarna till

nämnda fabriker innebär emellertid en sådan rationalisering ett avsevärt försvarande och fördyrande av betodlingen och torde, därest ej tillfredsställande leveransmöjligheter anordnas, komma att innebära risk för omfattande minskning av odlingen. Detta är i de här aktuella fallen att beklaga, då en stor del av de till dessa bruk tidigare levererade sockerbetorna komma från synnerligen goda betjordar. Om ej de av Sveriges betodlares centralförening begärda lastningsanordningarna komma till stånd, finns även risk för att den av Sockerbolaget vidtagna rationaliseringen kommer att innebära stora svårigheter för betodlarna ur arbetskraftssynpunkt, då varken tid eller arbetskraft räcker till för handlossning. Detta arbete är också med nuvarande lastvagnars kapacitet synnerligen tungt och därför också svårt att få folk att utföra. Ett sådant förhållande kan därför knappast vara försvarbart.

Enligt av distriktschefen vid statens järnvägars III distrikt lämnade uppgifter skulle kostnaden för åstadkommande av tillfredsställande lastningsanordningar vid stationerna i Ramlösa Brunn, Gyhult och Börringe uppgå till 186 000 kronor. Statens sockernämnd, som yttrat sig över framställningen, tillstyrker densamma under hänvisning till att statens järnvägar genom nedläggandet av sockerbruken i Hälsingborg och Svedala komma att tillföras ökade fraktinkomster med 180 000—200 000 kronor.

Enligt proposition nr 262 har emellertid Kungl. Maj:t bemyndigat järnvägsstyrelsen att av statens järnvägars dispositionsanslag taga i anspråk endast 673 000 kronor, varför departementschefen alltså ej inräknat kostnaden för de lastningsanordningar som genom nedläggandet av ovan nämnda sockerbruk måste anses nödvändiga.

Huruvida ovan nämnda belopp, 673 000 kronor, i sin helhet kommer att åtgå för de därför avsedda lastningsanordningarna torde svårligen kunna förutsägas. Ett eventuellt överskott borde emellertid kunna få disponeras i enlighet med av Sveriges betodlares centralförening i skrivelse den 25 mars 1948 gjorda begäranden.

Förutsättning härför är emellertid att riksdagen i princip uttalar sig för att lastningsanordningar i Ramlösa Brunn, Gyhult och Börringe snarast måtte komma till stånd.

Med hänvisning till ovanstående hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 262 måtte hemställa hos Kungl. Maj:t, att lastningsanordningar för sockerbetor snarast anordnas även vid järnvägsstationerna i Ramlösa Brunn, Gyhult och Börringe samt att järnvägsstyrelsen bemyndigas att av statens järnvägars dispositionsfond taga i anspråk erforderliga medel härför.

Stockholm den 2 juni 1948.

Nils G. Hansson
i Skegrie.